

bila — zastoj! Vidite torej, na kako slabih nogah stoji toliko hvalisana sreča in bogastvo v Braziliji!

Toda človek ne živi samo ob kruhu, kakor pravi evangelj, ampak njega duh potrebuje druge hrane, katera vodi v srečno večnost. Saj so le kratka leta poskušnje za nas tukaj na zemlji in še ta kratek čas naj zavržemo, poteptamo? V resnici se godi tako v Braziliji, kjer je vera kakor izobčena, molitev zasmehovana, cerkev deloma neznana, deloma preganjana. Kakor rečeno, državo vodijo prostozidarji, ki se po nikomur drugem toliko ne odlikujejo, kakor po sovraštvu do krščanske vere. Zato seveda tudi niti duhovnikov ne marajo, kristjane pa, mesto jih krivice braniti, še zaničujejo. In če je ondi vera tako v slabih razmerah, mislimo si lahko, kako je z npravnostjo, pravico itd. V ondodnih razmerah se uresničuje pregovor: Macht geht vor Recht! (Imaš moč, imaš pravico!) Koga torej še veseli zapustiti stariše, ki so ga v krščanski veri izredili, domačo cerkev, kjer je bil krščen in z drugimi sv. zakramenti posvečevan, dušne pastirje, ki so ga skrbno učili in vadili v pobožnosti, vse pridne krščanske sosede in prijatelje; o njem moramo že naprej reči, da ni bil nikdar dober kristjan, da ga zato Bog tudi na tujem ne bo blagoslavljal. Pohorski.

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

Pri škofiji je bil ves čas poročevalec za cerkveno imetje, ter je vestno nadzoroval gospodarstvo s cerkvenim premoženjem pri posameznih cerkvah. Kjer so bili računi v neredu, je on stvar uredil; kar je bilo v denarstvenih vprašanjih zamotanega, je on s spretno roko razvozljal, in če je kje premoženju pretila nevarnost, branil ga je Kosar odločno in uspešno. Tudi cerkvene ustanove je imel na skrbi, in dal bi rajši oko iz glave, nego da bi se ne izpolnila zadnja volja ustanovitelja. V vsem njegovem delovanju vodil ga je čist cerkveni duh, svetnemu uplivu zapiral je vestno cerkvena vrata. Vsakojake uloge reševal je temeljito in jasno, časih skoro — s preširoko natančnostjo.

Prelat Kosar je bil lavantinskega kapitola duša in dika. Nič ga ni bolj veselilo, kakor če je bil kapitol prav enih mislij in enega srca. Večkrat je rekal: »Dokler nas veže bratovska ljubezen in smo vsi enega duha, je srečen naš kapitol«; in še je pristavljal: »Povsodi ni tako!« Kadar je šlo za popoljšanje gmotnega stanja našega kapitola, je pokojnik rad nastavljal svoje pero, a tudi široko odprl svoj žep. Kosar napuha ni poznal, a vendar je svojo stanovsko čast visoko nosil, in ni malo tega uvaževal, kako so se mu bodisi duhovni, bodisi posvetni gospodje bližali. »Čast, komur čast« — je krščansko pravilo!

Duhovniki so kanonika radi obiskavali in so mu bili z velikim zaupanjem udani. Prijatelja je pokojnik globoko v svoje srce zakopal, in težko je padel iz njegove ljubezni, komur jo je bil naklonil; kogar pa je spoznal nevrednega svojega prijateljstva, ni mu lahko več kaj zaupal.

Zase živel je prav skromno in rekli bi — skrito; časih smo se popraševali: kje pa je prelat, kaj pa dela? So pa gostje prišli, postregla je hiša, kar je premogla. Gostje so bili dobre volje okoli njega, kakor buče okoli cveta: hodili so k njemu po med. Na zrak je redko hodil, in so mu to oponašali njegovi zdravniki; mu pa je tudi vsaka sapica škodovala, zlasti je ga še pa rado

zeblo. Če se je sprehajal pod milim nebom, molil je i premišljeval; brevir je najrajši molil na pokopališču, še tajoč med grobovi rajnih prijateljev, rekši: pokopališću, kemu zraku treba se privaditi! »Večna leta je mlj, si k srcu«.) Ako si ga pa srečal na ulicah, bile s njegove oči pobešene, in lahko si sodil, da je, kakor nekdanj pobožni Job, zavezo naredil s svojimi očmi.

Kosar bil je Bogu hvaležen za vse; »Deo gratias« — Bog plati — bil je vedno na njegovem jeziku. Tudi če se mu je kaj neugodnega pripetilo, dejal je: »Deo gratias!« ker živa njegova vera gledala je v vseh rečeh prst previdnosti božje. Ko je ponujala miza zelo in jak okusen sad, ki nam je dozorel v kapitolskem vrhu, se gal je Kosar po njem in rekal: »Deo gratias! Kako dober je vendar ljubi Bog; toda človek — človek je prav tepec!«

Po smrti rajnega kneza in skofa Jakoba Maksimilijana postavil je solnograski nadškof Frana Kosarja za kapitolskega vikarja in upravitelja osirotele škofije lavantinske. Dne 16. marcija 1893 bil je pa od svetlega cesarja imenovan za infuliranega stolnega dekana. Tako si je sedaj njegova glavica zaslužila skofovsko kapo, in na stare dni trudne njegove noge podpirala pastirska palica.

Velike zasluge ima Kosar za »podporno družbo duhovnikov lavantinske škofije«. Iz letnega družbinega poročila za l. 1894. povzamemo le-te črtice: »Družba se je osnovala l. 1873. Od začetka do svoje smrti bil je Kosar vedno njen požrtvovalni predsednik, moder vodnik in skrben oče. Znano je, kako vestno je vodil odborove seje, kako obširna in zanimiva so bila letna poročila, kako natančen letni sklepni račun. Ob vsem času vrlega njegovega vodstva počival je očitno blagoslov božji nad društvom; družbino premoženje se je naglo množilo, od vseh stranij vstajali so jej dobrotniki, in v teku dvajset let narastlo je njeno imetje na 50 tisoč gld., dasiravno se je v teh letih razdelilo med revne in potrebne duhovnike okoli 34 tisoč gld. podpore. Zraven tega še je družba postavila hišo na Dobrni, vredno 10 tisoč gld., kjer dobivajo bolelni duhovniki brezplačno streho, če se grejo tje kopat in lečit. Tako je dobrotljivi Bog blagoslovil družbo pod modrim vodstvom preblagega pokojnika Frana Kosarja, bivšega predsednika. Družba globoko obžaluje to bridko zgubo, in bo vedno ohranila hvaležen spomin utemeljitelju svojemu in dolgotrajnemu predsedniku svojemu«.

Kosar je bil šest let tudi predsednik »Katoliškega tiskovnega društva v Mariboru«. Ko je njegov prednik že za pol leta opešal, izvolijo odborniki meseca oktobra 1871 kanonika Kosarja predsednikom. Njemu gre hvala, da je društveno glasilo »Slov. Gosp.« postal tednik, dočim je poprej le vsakih 14 dnij izhajal. In če je »Slov. Gosp.« bil kaj na hasek našemu ljudstvu — in njegov merodajen upliv na štajarske Slovence, bodisi v cerkvenih zadevah, bodisi v gospodarskih in političnih vprašanjih, mora mu vsakdo pravičen priznati —, je to zopet zasluga ranjcega. Kosar je namreč tako dolgo toževal o težavah, katere so društvu izvirale iz preborne podpore, da je društvu priboril dosti trdnih gmotnih tal in »Slov. Gospodar« postavil na lastne noge. Ko so pa začeli mladi Slovenci društvo podjedati in se opikavati v njegova načela, in ko je tudi »Slov. Gosp.« časih nekoliko po svoje bil gospodaril, odpovedal se je Kosar predsedništvu ter ga je naložil mlajšim ramenom.

¹⁾ Ps. 76, 6.

Veseli dnevi na Vranskem.

Pri nas so se obhajale od 10.—17. t. m. duhovne vaje, katere sta modro vodila dva častita frančiškana iz Nazareta, čč. oo. Kasijan in Feliks. Neutrudljiva pridigarja sta nam večne resnice tako jasno in goreče oznanjevala, kar je toliko poslušalcev privabilo, da je bila prostorna cerkev vedno prenapolnjena. Le prehitro so nam minoli sveti dnevi zveličanja.

Sklep teh duhovnih vaj bil je prav veličasten. Blagoslovili so nam namreč v nedeljo 17. t. m. velečastni o. gvardijan Viktor Jerančič novi krasni križev pot, — pravi kinč za našo cerkev — kakoršnega ne najdeš daleč okrog in katerega so nam priskrbeli po velikodušnih dobrotnikih naš skrbni in za božjo čast vneti častiti gosp. župnik. Slovesno sv. mašo služili so nam naš ljubljeni veleč. gosp. dekan, katerim je streglo veliko gospodov. Bila je to slovesnost, kakoršne ne bo kmalu zopet.

Naj bo tem potom izrečena prav srčna hvala vsem čast. gospodom, kateri so nam pripravili tako vesele zveličavne dneve, posebno pa kličemo iskreni na priligarjema: Bog naj Vama obilno poplača Vajin trud! Hvaležni Vrančani.

Gospodarske stvari.

Zbor vinorejcev.

C. kr. okr. glavarstvo v Ptujju razpošilja sledeči razglas:

Visoka ces. kr. namestnija je semkaj naznanila, da je c. kr. ministerstvo za poljedelstvo vsled poročila c. kr. okrajnega glavarstva z dne 24. novembra l. l. se odločilo, v teku poletja 1895 v okraj Ptuj odposlati ministerskega komisarja strokovnjaka, v svrhu informacije gledé uredb za hitrejšo posajenje po trsni uši uničenih vinogradov. Ob enem je isto ministerstvo izreklo svojo pripravnost, za pospeševanje tega smotra osnovati ameriške trtnice in vinograde s cepljenimi ameriški trtami kot vzgledne objekte v vseh onih občinah v Halozah, v katerih se je potreba za to kot nujna pokazala.

Ces. kr. okrajno glavarstvo je dobilo nalogo, v tej zadevi natančne predloge staviti.

Da se pa boče mogoče na faktične razmere poedinih občin kolikor mogoče ozirati, povabljam vinorejce k zboru vinorejcev, ki se bode vršil dne 5. aprila 1895 ob 9. uri dopoldne v gostilnici gosp. Reicher-ja v Ptujju na pogovor v omenjeni zadevi, s pripomnjo, da se bodo pri tem zborovanju sprejemale tudi ponudbe zemljišč in predlaganja gledé imenovanja viničarjev za namenjene nove državne nasade.

Kako je ravnati z drevjem, poškodovanim po zajeh.

Letos, ko smo imeli in še deloma imamo toliko snega, pritisnil je hud stradež dolgouhega glodalca — zajca. Le polukajmo nekoliko v sadne vrte in v drevesnice, kjer raste cepi, ki niso bili dovolj zavarovani. Kmalu se prepričamo, kako neusmiljeno je gospodaril dolgouhnik zlasti z mladimi jablanicami, kojih lub ali skorja mu gre toli v slast.

Marsikateri sadjerejec je imel sicer drevesa tudi namazana z običajno mažo, napravljeno iz gnojnice, usmrjane krvi, ilovice in oženka, toda to je bore malo motilo letos našega zajčjega škodljivca. Niti oženek se mu ni studil, niti mu smrdil.

Kaj torej storiti sadjarju, kateremu je ranil zajec

mlada drevesca? Pred vsem treba pomniti, da je moči ozdraviti le tako drevesce, pri katerem lub (skorja) ni okrog in okrog debelca oglodan — drugače je ves naš trud zastonj.

Rano namaži z gosto mažo, napravljeno iz kravjeka, ilovice in pepela. Nekateri devajo namesto kravjeka tudi katran ali tēr; vsekakor pa je kravjek primernejši že radi tega, ker ga imamo vedno pri rokah in ker ni tako oster kakor katran, ki bi utegnil radi svoje zajedajoče moči drevescu celo škodovati.

Nekateri sadjarji tudi priporočajo, naj se rana, predno se zamaže, gladko prireže. V obče pa to ni, da bi se posnemalo, ker se s takovim rezanjem često ostali lub, ki je pri tako ranjenem drevescu zelo velike važnosti — odstrani in se tako rana še težje zaceli.

Tudi mazanje s cepilnim voskom, ki na zraku utrdne in tako zraku pristop zabrani, ovira celitev drevesnega luba. Ako še omenim, da treba poškodovano drevje spomladi čim najhitreje omazati, da se gole drevesne žile ne posuše, povedal sem na kratko vse, kar se o zdravljenju drevesnih ran, povzročenih po zajcu, omeniti more.

A. Kosi.

Posojilnica v Slov. Bistrici je pričela uradovati dne 19. septembra 1894 ter je imela do konca 1894 denarnega prometa 50.353 gld. 4 kr. Zadrudnikov je v istem času pristopilo 91 in sicer 19 z glavnimi deleži po 50 gold. 950 gold. in 72 z opravnimi deleži po 10 gld., 5 gld. in 1 gld. 216 gld., skupaj 1166 gold. Dolžnikov je med zadrudniki 69, ki so dobili skupnega posojila 11.675 gld., hranilnih vlog je vložilo v tem času 74 strank skupaj 23.330 gld. 98 kr., ter se je tedaj več vložilo 11.655 gld. 98 kr., kakor izposodilo. Posojila se dajejo po 6% na menice ali dolžna pisma, hranilne vloge pa se obrestujejo po 5%. Uraduje se vsako sredo od 9. do 12. ure dopoldne; če pride na isti dan praznik ali semenj, pa prejšnji dan.

Žitne cene v Mariboru od 16. do 25. marcija. Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 80 kr., rž 4 fl. 70 kr., ječmen 4 fl. 60 kr., oves 3 fl. 40 kr., turšica ali kornica 5 fl. 70 kr., proso 4 fl. 80 kr. in ajda 4 fl. 90 kr.

Sejmovi. Dne 30. marcija v Poličanah (svinjski sejem) in Rušah. Dne 1. aprila v Arnotcah pri Šoštanjju in v Marenbergu. Dne 2. aprila v Radgoni. Dne 3. aprila v Lučanah in Imenem (svinjski sejem). Dne 4. aprila na Bregu pri Ptujju (svinjski sejem) in Artičah. Dne 5. aprila v Arnožu, Stradnu, na Spod. Polskavi (svinjski sejem) in v Slov. Bistrici.

Dopisi.

Iz Cirkovec. (Duhovne vaje.) Dušni pastir ne more več storiti za svoje ovčice, kakor da jim lomi vsak praznik in nedeljo kruh besede božje in jim deli angeljski kruh v sv. obhajilu. Ako pa kateri dušni pastir hoče posebno ljubezen skazati svojim župljanom, svojim vernim ovčicam, pelje jih na pašo sv. misijona ali pa duhovnih vaj. In to so storili naš dušni pastir, č. g. župnik Jož. Sorglechner, v osmih letih, kar so pri nas, tretjikrat. Kaj ne, lepo je to in velika skrb za svoje duhovne otroke, verne župljane! Od 1. do 10. sušca t. l. smo imeli duhovne vaje. Bili so pri nas štiri čč. gg. lazaristi iz Celja. Vreme je bilo v tem času najslabše, kar ga je zapisano v letu 1895. Pa v kljub temu je bila polna vsak dan cerkev in verniki so oblegali spovednice od ranega jutra do poznega večera. Strašne